

ogfaa i den Kontrakt, der er sluttet med Entreprenøren, følgende Ord: „Behøves flere Mursten, anskaffer Entreprenøren dem for sin Regning, hvorimod det mulig besparede Antal Mursten vil være Entreprenørens Ejendom.“ Det Antal Sten, som den ærede Minister nu har oplyst, der blev tilovers, og som saaledes nu er blevet Entreprenørens Ejendom, angav den ærede Minister selv til 214,000 af et samlet Forbrug af 3,216,000. Det vil altsaa sige, at der er blevet ca. 7 pCt. af det leverede Antal Sten tilovers! Jeg tillader mig at paastaa, at dette, at der var 7 pCt. tilovers, er aldeles uforvarligt; jeg paastaar, at den, der beregner en Bygning saaledes, at han har faaet 7 pCt. tilovers af Materialierne, forstaar sig ikke paa at beregne, hvad der gaar til en Bygning. Og jeg vil endvidere paastaa, at den, der mener, at det, at en saadan Beregning foreligger, kan hos Personer fremkalde Mistanke om, at det ikke er gaaet rigtigt til, vel kan have Ret. Jeg har ikke udfastet nogen Sigelse mod nogen eller udtalt, at det ikke alt sammen er gaaet ærlig til, men jeg har sagt, at det, at der er blevet et faa stort Kvantum Sten tilovers til Entreprenørens Disposition, er stiftet til at fremkalde en saadan Mistanke, og det vil jeg fastholde. Nu siger den ærede Minister, at disse Sten har Entreprenøren modtaget som Betaling for udført Arbejde. Ja, ganske vist, det staar jo i hans Kontrakt, at hvad der bliver tilovers, tilfalder ham, og det er altsaa ikke noget, han tilegner sig, men noget, han faar som Godtgørelse for Arbejde, han har udført, men jeg vil dog hævde, at den Entreprenør eller Spekulant, som gaar ind paa et saadant Foretagende, gaar naturligvis ud fra, at det Kvantum Mursten, der er beregnet at skulle gaa med, er beregnet rigtigt, og at Beregningen er bleven foretagen af Folk, der forstaa deres Sag, og saa beregner han, hvad han skal have i Pengegodtgørelse for andre Leverancer og for Arbejde, men tager ikke Hensyn til, at der kan blive nogle Sten tilovers. Den, der er særlig inde i Jærnbaneanarbejder og kender til, hvorledes disse Beregninger gøres, vil imidlertid nok vide, at Overslaget er saaledes, at der kan blive et Par hundrede Tusinde Sten tilovers, og at han saa vil faa dem. Jeg vil ogsaa sige, at det er den alleruformstigste Maade at erlægge Betaling paa, at betale en Mand med Mursten. Afkorderer jeg med en Mand om et Arbejde og betaler ham med Penge, ved han, hvor meget han skal have, men her er det bestemt, at han af Mursten, som man

for Statens Regning bringer fra Teglværket hen til Byggepladsen, skal have et ubestemt Antal, som han altsaa maa modtage paa et Sted, hvorfra han maaske kan have ondt ved at følge dem. I alt Fald bliver der et Tab, ved at disse Mursten først ere transporterede fra Produktionsstedet til Byggepladsen og derefter atter skulle transporteres fra den til det Sted, hvor de skulle bruges, som ikke kommer noget Menneſte til Gode. Det er den mest uøkonomiske og ufordelagtige Maade at betale en Entreprenør paa, som tænkes kan. Det er da ogsaa indrømmet af Jærnbanebestyrelsen og den ærede Minister, at det er rigtigt, som jeg siger; thi ved de senere Arbejder er man gaaet bort derfra. Den ærede Minister har selv velvillig paavist for mig, at f. Eks. ved Slagelse Station, som man opførte det følgende Aar, og hvor de Sten, der bleve tilovers, bleve Statens Ejendom, viste det sig, at medens der ved Helsingør Station blev ca. 7 pCt. tilovers, blev der her af 1,864,000 Sten kun 33,000 eller omtrent $1\frac{3}{4}$ pCt. tilovers. Det vil altsaa sige, at da Jærnbanebestyrelsen gik over til, hvad jeg paastaar, og hvad jeg antager, at de fleste, der kende lidt til de Forhold, ville paastaa er det rigtige Princip, besparede man omtrent 5 pCt. af Stenene fra at gaa i Entreprenørens Lomme. Det er ganske rigtigt, som den ærede Minister sagde, at ved Forandringer i Byggeplanerne, efter at Afkorden med Entreprenøren er gjort, kunne Beregningerne blive forandrede, og at det Kvantum Sten, som maa bruges, vil forandre sig efter Forandringerne i Byggeplanen. Ja, det er ganske naturligt, at hvis man bygger mindre, bruger man et mindre Kvantum Sten, og hvis man bygger mere, bruger man flere Sten, men hvor man gør saadanne Forandringer i den en Gang truffne Afkord, gør man naturligvis ogsaa Forandringer i den Forpligtelse, man har over for Entreprenøren med Hensyn til det Kvantum Sten, han skal have, saa at han faar flere eller færre Sten. Dette kan altsaa ikke have den allermindste Indflydelse paa hele Forholdet. Nej, hele Spørgsmaalet her drejer sig, om det er rigtigt, som man har gjort tidligere, at lade de tilovers bleve Sten tilfalde Entreprenøren, eller om de skulle tilfalde Statskassen, og der paastaar jeg, at den højtærede Minister selv har leveret fuldstændigt Bevis for Rigtigheden af min Paastand om, at den sidste Fremgangsmaade er den rigtige, idet man i Slagelse kun har faaet $1\frac{3}{4}$ pCt. tilovers, medens man ved Helsingør fik 7 pCt. tilovers.